

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci kárného navrhovatele: **předseda Krajského soudu v Praze**, se sídlem náměstí Kinských 234/5, Praha 5, proti kárně obviněné: **JUDr. J. B.**, zastoupená JUDr. PhDr. Stanislavem Balíkem, Ph.D., advokátem se sídlem Kolínská 1686/13, Praha 3, o návrzích navrhovatele na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudkyně ze dne 30. 3. 2023 a ze dne 19. 6. 2023, o nichž je po jejich spojení vedené společné řízení pod sp. zn. 11 Kss 2/2023, o oznámení přisedícího z řad advokátů v kárném senátu č. 11 Mgr. Lukáše Trojana o jeho možné podjatosti,

t a k t o :

Přisedící z řad advokátů v kárném senátu č. 11 Nejvyššího správního soudu ve věcech soudců Mgr. Lukáš Trojan, **není vyloučen** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 11 Kss 2/2023.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem kárného navrhovatele z 30. 3. 2023, sp. zn. Spr 543/2023, bylo zahájeno kárné řízení proti kárně obviněné, které je u kárného soudu vedeno pod sp. zn. 11 Kss 2/2023. Dalším návrhem kárného navrhovatele z 19. 6. 2023, sp. zn. Spr 926/2023, bylo zahájeno kárné řízení proti kárně obviněné, které bylo vedeno u kárného soudu pod sp. zn. 11 Kss 4/2023. Usnesením z 6. 11. 2023, čj. 11 Kss 2/2023-79, kárný senát spojil tyto kárné věci ke společnému projednání a rozhodnutí pod sp. zn. 11 Kss 2/2023.

[2] Přisedící z řad advokátů v kárném senátu č. 11 Nejvyššího správního soudu ve věcech soudců Mgr. Lukáš Trojan oznámil 17. 12. 2023, že ve výše uvedené právní věci existují skutečnosti zakládající pochybnosti o jeho nepodjatosti.

[3] Z oznámení přisedícího Mgr. Trojana plyne, že 15. 12. 2023 obdržel od paní I. Č. e-mail, jímž byl seznámen se skutečností, že advokátní kancelář Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář, s. r. o., v níž je společníkem a jednatelem může poskytovat této osobě právní služby.

[4] Z interního šetření přisedící Mgr. Trojan zjistil, že v insolvenčním řízení sp. zn. KSPH 42 INS 21769/2013, ve věci paní I. Č., vedeném kárně obviněnou, zastupoval

paní I. Č. v období od 20. 12. 2021 do 29. 3. 2022 JUDr. Tomáš Sokol a učinil v něm deset úkonů včetně sdělení o ukončení právního zastoupení. V tvrzených průtazích mimo jiné i v tomto insolvenčním řízení kárný navrhovatel spatřuje kárné provinění kárně obviněné.

[5] K této skutečnosti přisedící Mgr. Trojan uvedl, že 1. 1. 2023 došlo k fúzi sloučením společnosti Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák, s. r. o., se společností Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář, s. r. o. Od 1. 1. 2023 tak přisedící Mgr. Trojan vykonává advokacii jako společník společnosti Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář, s. r. o. Od 1. 1. 2023 tak s přisedícím Mgr. Trojanem vykonává advokacii i JUDr. Tomáš Sokol, rovněž společník nástupnické společnosti, který zastupoval paní I. Č. v insolvenčním řízení sp. zn. KSPH 42 INS 21769/2013, v období od 20.12.2021 do 29.3.2022. Jelikož popsané zastoupení skončilo v březnu 2022 nebyla tato skutečnost přisedícímu Mgr. Trojanovi až do 15. 12. 2023 známa.

[6] Dále přisedící Mgr. Trojan uvedl, že v současné době poskytuje jiný advokát výše uvedené nástupnické společnosti Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář, s. r. o., paní I. Č. právní službu v jedné další věci. Ta ale nijak nesouvisí s insolvenční kauzou ani s kárně obviněnou. Z důvodu zákonné advokátní mlčenlivosti však nelze sdělit bližší podrobnosti ohledně tohoto zastoupení. I o této skutečnosti se přisedící Mgr. Trojan dozvěděl až 15. 12. 2023.

[7] Na základě popisu svého poměru k věci sp. zn. 11 Kss 2/2023 přisedící Mgr. Trojan uzavřel, že se v této věci necítí být podjatý. Podle jeho přesvědčení totiž shora uvedené skutečnosti nezakládají takový poměr k projednávané věci nebo k osobám, který by mu bránil ve věci nestranně rozhodovat.

[8] Dne 18. 12. 2023 se konalo ve věci sp. zn. 11 Kss 2/2023 jednání, v jehož průběhu předseda kárného senátu č. 11 účastníky seznámil s oznámením přisedícího Mgr. Trojana. Kárný navrhovatel ani kárně obviněná proti přisedícímu Mgr. Trojanovi námitku podjatosti nevznesli. Otázka případných pochybností o nepodjatosti přisedícího Mgr. Trojana byla v souladu s § 8 odst. 3 s. ř. s. oznámena předsedovi Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného, a následně přidělena k projednání a rozhodnutí osmému senátu Nejvyššího správního soudu.

[9] Přípisem z 19. 12. 2023 dal Nejvyšší správní soud účastníkům možnost, aby se k výše uvedeným okolnostem vyjádřili, čehož však ve stanovené lhůtě nevyužili.

[10] Přisedící Mgr. Trojan není vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 11 Kss 2/2023.

[11] Podle § 10 věty první zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, *se na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu*. Tímto zvláštním právním předpisem je § 8 s. ř. s.

[12] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem*

pokračování

k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[13] Podle odst. 3 uvedeného ustanovení soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

[14] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. je součástí naplňování ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Ačkoliv je tedy rozhodnutí o vyloučení soudce součástí práva na zákonného soudce, jde o doplnění jinak vůdčí obecné zásady, že příslušnost soudce je dána předem, aniž by mohla být jakkoliv ovlivněna. Proto postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný. Zákon jej však v případech popsaných v § 8 odst. 1 s. ř. s. nejen připouští, ale přímo vyžaduje (usnesení rozšířeného senátu z 3. 2. 2021, čj. Nao 173/2020-119, publikováno pod č. 4235/2021 Sb. NSS, bod 40).

[15] V soudní judikatuře se objevuje rozlišování mezi subjektivní a objektivní stránkou podjatosti. Subjektivní stránkou podjatosti se rozumí vnitřní psychický vztah soudce (přisedícího) k předmětu věci, účastníkům či jejich zástupcům, o němž může relativně přesně pojednat jen soudce (přisedící) sám. Naopak pro objektivní stránku podjatosti je podstatná existence skutečností ve vnější realitě, které dávají legitimní podklad pro pochybnosti o nepodjatosti soudce (přisedícího).

[16] K významu těchto stránek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce (přisedící) vyloučen z projednání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu z 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01 (N 98/23 SbNU 11), ve kterém uvedl, že „subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být

[17] Dále Ústavní soud v uvedeném nálezu uvedl: „K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat. Nepochybně se jedná o případy, kdy soudce je současně na straně účastníka řízení či svědka, resp. když by v řízení mohl být dotčen na svých právech; shodně to platí, že soudce má k účastníkům řízení příbuzenský, přátelský nebo zjevně nepřátelský vztah, příp. vztah ekonomické závislosti“. Podle Ústavního soudu je tak třeba „posoudit vztah soudce k věci nebo účastníkům, příp. jejich zástupcům, v daném případě současně ze dvou vzájemně se prolínajících hledisek, a to jaká je

povaha tohoto vztahu a zda se jedná o zjevně intenzivní (např. bezprostřední, určitým způsobem individualizovaný) vztah.“ Z těchto závěrů Nejvyšší správní soud při rozhodování o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. vychází opakovaně (usnesení NSS z 21. 12. 2017, čj. Nao 360/2017-63, bod 15 a tam uvedená další judikatura).

[18] Přisedící kárného senátu z řad advokátů jsou rovněž právními profesionály, jejichž zákonnou jakož i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. I s výkonem této funkce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby byl i přisedící kárného senátu schopen se oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho činnost. Podle § 5 odst. 5 zákona č. 7/2002 Sb. přisedící senátu kárného soudu ve věcech soudců po vylosování podle § 4 téhož zákona skládá do rukou předsedy kárného soudu tento slib: *„Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.“* Méně intenzivní vlivy na svou rozhodovací činnost tak musí být rovněž přisedící schopen odfiltrovat s ohledem na nejen zákonné nároky své funkce. Pokud tedy intenzita rušivých vlivů nedosáhne určité kritické úrovně, nemohou podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu vzniknout legitimní pochybnosti o tom, že přisedící je schopen dostát požadavkům na nezávislé a nestranné rozhodnutí, které jsou na něj kladeny a kterých si musí být vědom.

[19] Jde-li o přisedící z řad advokátů, přinejmenším z pohledu možného střetu zájmů či případných pochyb o jejich nepodjatosti lze poskytování právních služeb konkrétnímu klientovi jedním ze společníků považovat za poskytování těchto služeb i společníky ostatními [přiměřeně čl. 8 odst. 5 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ČAK, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex)]. Ani s přihlédnutím k této okolnosti však Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci, v kontextu nastíněných ústavněprávních východisek, neshledal takovou povahu a intenzitu výše popsaného vztahu (poměru) přisedícího Mgr. Trojana k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům, že by i přes své zákonem stanovené povinnosti nemohl nebo nebyl schopen nezávisle a nestranně rozhodovat.

[20] Jde-li o poměr založený okolnostmi majícími základ v insolvenčním řízení sp. zn. KSPH 42 INS 21769/2013 (body [4] a [5] výše), je z pohledu Nejvyššího správního soudu rozhodné to, že poskytování právních služeb JUDr. Tomášem Sokolem bylo ukončeno devět měsíců před tím, než se JUDr. Sokol a přisedící Mgr. Trojan stali společníky ve stejné, nástupnické advokátní kanceláři. V důsledku toho nelze na uvedený poměr nahlížet jako na bezprostřední či jakkoli intenzivní. Naopak, ve své podstatě o žádném skutečném poměru, natož bezprostředním a intenzivním, hovořit nelze, neboť přisedící Mgr. Trojan v rozhodné době neměl nic společného s advokátní kanceláří, jejíž tehdejší (i současný) společník JUDr. Sokol poskytoval právní služby paní I. Č. v insolvenčním řízení, v němž mělo docházet k průtahům, jež jsou kárně obviněné kladeny za vinu. Zjednodušeně řečeno, paní I. Č. v uvedeném insolvenčním řízení zastupoval jiný advokát, jiná advokátní kancelář, odlišná od kanceláře, jejímž byl přisedící Mgr. Trojan v té době společníkem. Z vyjádření Mgr. Trojana není ani zřejmé, že by v důsledku informací, které má nyní k dispozici z pozice společníka nástupnické advokátní kanceláře, věděl o skutečnostech, které nejsou známy z kárného řízení a mohly by jej jakkoliv ovlivnit. Podle Nejvyššího správního soudu tak nebyla naplněna objektivní hledisko pro to, aby bylo možné mít za to, že by přisedící Mgr. Trojan mohl být podjatý.

pokračování

[21] Podstatou druhé věci je skutečnost, že v současné době poskytuje jiný advokát společnosti Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář, s. r. o., paní I. Č. právní službu v jedné další věci, která ovšem nijak nesouvisí s insolvenční kauzou ani s kárně obviněnou. Byť lze na poskytování právních služeb kolegou přisedícího Mgr. Trojana nahlížet optikou výše popsané fikce tak, že paní I. Č. poskytuje právní služby přisedící Mgr. Trojan, je podle Nejvyššího správního soudu takový poměr toliko zprostředkovaný a natolik volný, že jej nelze považovat za naplnění objektivního hlediska podjatosti. Ze spisového materiálu k věci sp. zn. 11 Kss 2/2023 plyne, že paní I. Č. vystupuje pouze v insolvenčním řízení sp. zn. KSPH 42 INS 21769/2013 a z ničeho neplyne, že by ono jiné řízení jakkoli souviselo s projednávanou kárnou věcí či kárně obviněnou. Ze spisového materiálu nevyplývá ani to, že by paní I. Č. v kárném řízení vystupovala v postavení svědkyně, k níž by přisedící Mgr. Toman mohl mít poměr prostřednictvím svého kolegy. Jinými slovy, ani popsané okolnosti této jiné kauzy podle Nejvyššího správního soudu nemohou z objektivního hlediska vést byť jen k pochybnostem o nepodjatosti přisedícího Mgr. Trojana.

[22] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že okolnosti oznámené přisedícím Mgr. Trojanem nevedou k jeho vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 11 Kss 2/2023.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. ledna 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu